

Katera teh kombinacij je prava, to nam pokaže bodočnost, mi imamo utis, da se grof Goluchowski nič preveč ne trudi za ohranitev trozveze.

Politični pregled.

Državni zbor. — Prvo branje nagodbenega provizorija je dognano. Poslanska zbornica je načrt odkazala budgetnemu odseku. Boj je bil ljut in sila surov. Seja je trajala od 7. ure zvečer nepretrgoma do 10. ure dopoldne. Govorilo se ni dosti, pač pa so Nemci strahovito razgrajali in naposled je prišlo do rabuke. Nemški nacionalci so se ustavljali predsedstvu, ker je to dalo besedo dr. Luegerju in ni hotelo nadaljevati dopoldanske, zgolj zaradi nekkih formalnosti odrejene tajne seje. Schönerer in Wolf sta tulila in razbijala in naposled so se nemški nacionalci spoprijeli s krščanskimi socialisti. Psovali so se drug drugemu tako surovo, tako nezaslišano podlo, da jih ne doseže nobena pijana baraba. To psovanje je trajalo več ur. Naposled se je burja vendar podela in je zbornica pri prvem branju vzprejela nagodbeni provizorij. Zdaj se bavi zbornica s predlogom, naj se obtožijo tisti ministri, kateri so podpisali jezikovne naredbe. Tu utegne nastati razpor mej večino. Nemška katoliška ljudska stranka hoče predlagati motiviran prestop na dnevni red. Ker se z motivacijo obsojajo jezikovne naredbe, se predlogu ustavljajo tako Čehi in Poljaki, toda Dipauli noče odnehati. Lahko je mogoče, da dobi Dipauli večino glasov na svojo stran, v katerem slučaju bi bila večina razbita.

Delegaciji. — V nedeljo je bilo razglašeno cesarjevo lastnoročno pismo, s katerim se sklicujeta delegaciji na dan 16. novembra. Delegaciji bodeta letos zborovali na Dunaji.

Predsednik poslanske zbornice. — Večina se še vedno ni zjediniła glede naslednika dr. Kathreinu. Ponudila je Kathreinu še jedenkrat predsedstvo, a on je ponudbo odklonil. Proti kandidaturi Abrahamowicza so Poljaki sami, Čehi nečejo prevzeti predsedstva in brani se ga tudi nemška katoliška ljudska stranka. Ker pa stranka ni jedina, je dala dr. Ebenhochu popolno svobodo glede kandidature za predsedstvo in tako se lahko zgodi, da Ebenhoch vendar predsednik postane.

Nagodbeni provizorij v budgetnem odseku. Vlada pričakuje, da se razprava v nagodbenem provizoriju v budgetnem odseku hitro dožene. V prvi seji je finančni minister razložil vladino stališče glede provizorne nagodbe. Rekel je, da je vse jedno, če parlament sprejme nagodbeni provizorij, ali če ga ne sprejme. V slednjem slučaju ga vlada uveljavi s cesarsko naredbo. To vladno stališče je popolnoma nezakonito in protiustavno in ko bi bil naš parlament kaj vreden, bi se vladnim nakanom z vsa odločnostjo uprl. Parlament tega ne stori, pač pa so to storili Madjari, kateri odločno ugovarjajo, da bi si smela avstrijska vlada pomoči s § 14. iz stiske.

Dogodki v dunajskem mestnem svetu. Dne 3. t. je bil v dunajskem občinskem svetu mal viharček s politično podlago. Župan dr. Lueger je odgovarjal na interpelacijo liberalnega dra. Mittlerja glede postopanja krščansko-socialne stranke v zbornici poslancev in je zatrjal, da je povsem neresnično, da bi on kakorkoli sodeloval na zatiranju obstrukcije. Na to je dr. Lueger izrekel svoje ogorčenje na pismo nemškega profesorja Momsena, objavljenjem v „N. Fr. Presse“, v katerem pismu omenjeni profesor žali dunajsko prebivalstvo češ, da je isto breznarodno in nepošteno. Pri tem je vzkliknil dr. Lueger: Roko proč od Avstrije!

Ogerska. — Kossuthova stranka se je jela zadnji čas močno gibati. Homatije v avstrijskem parlamentu so jo vzpodbodile, da je začela delati na uresničenje svojih idealov. Stranka zastopa nazor, da postane Ogerska popolnoma samo-

stojna država, kakor hitro se nagodba ne obnovi parlamentarnim putem in kakor hitro se v Avstriji odpravita parlament in konstitucija. Kossuth je že opetovano pozval vlado, naj izkoristi avstrijske homatije v to, da pridobi Ogerski popolno neodvisnost, njegova stranka pa je sklenila pri razpravi v nagodbi delati obstrukcijo, da tem potom prepreči nje vzprejeteje.

Nemčija. — Dlje časa se je govorilo, da odstopi drž. kancelar knez Hohenlohe, ker se je cesar upiral njegovi zahtevi, naj se izda nov, modernim razmeram primeren kazensko-pravdni red za vojsko. Hohenlohe ga je bil drž. zboru obljubil. Cesar se je zelo ustavljal, a zdaj se je le udal. Načrt kazensko-pravdnemu redu se je že predložil zaveznemu svetu. Bode li parlament s tem načrtom tudi zadovoljen, je drugo vprašanje. Sodi se, da pride radi njega do hudih bojov in nekatere nemške stranke računajo že prav resno na razpust drž. zbora.

Srbija. — Novi ministerski predsednik Gjorgjević je razposlal okrožnico do zastopnikov Srbije v inozemstvu, v kateri trdi, da sprememba v ministerstvu ni v nikaki zvezi z osebo razkralja Milana. (Poznati bi hoteli poznavatelja razmer, ki bi hotel verjeti temu zatrdilu, Op. uredn.) Srbija da se ne sme opirati na jedno samo velesilo, ampak iskati mora prijateljskih razmer do vseh držav. Glede notranjih nalog trebalo bode trajno zagotoviti zakonitost v deželi, čisto upravo in nepristransko pravosodje. Obljub bilo bi torej dovolj. Drugo vprašanje pa je, od kje bode ministerstvo Gjorgjević dobivalo moči za to veliko ulogo, brez zaslombe v stranki, ki ima malone ves narod za seboj, to je radikalni?! Koliko takih poskusov se je še izjalovilo v Srbiji!

Novi guverner za Kreto. — Kakor je bilo že omenjeno, je za guvernerja na Kreti največ glasov na strani polkovnika Schäferja, Nemca. Sultan se pa baje upira imenovanju Schäferja in to menda radi tega, ker je soproga poslednjega Armenka in pravi, da se brez njegovega dovoljenja ne imenuje krečanski guverner. Ruski časniki izražajo celo skrb, da se Schäfer, ki je služil 20 let v angleški vojski, ne bode mogel odtegniti angleškemu vplivu in menijo, da bi bilo bolje, ako bi izvolili princa Jos. Battenberškega, ki ima za ženo hčer črnogorskega kneza. A mi pravimo: čudno je, da ga ni v kaki drugi narodnosti primerne moža za Kreto. Ali so res Nemci za vse?!

Obrtnija.

Predavanje dvornega svétnika dr. W. Exnerja o Pariški svetovni razstavi v letu 1900.

V prostorni, z zgodovinskim orožjem in slikami lepo okrašeni telovadnici tukajšnje I. mest. [lj. šole je imel 27. septembra t. l. avstrijski generalni komisar za bodočo Pariško svetovno razstavo v letu 1900. g. dvorni svétnik dr. W. Exner daljše, zanimivo predavanje, ktereга so se udeležili g. deželni predsednik baron Hein z gospo soprogo, vladni svétnik pl. Rüling, trgovske zbornice predsednik I. Perdan, župan I. Hribar, cesarski svétnik I. Murnik, dež. posl. P. Grasselli, stavb. svétnik Svitil, ravnatelj in profesorji tukajšnjih srednjih in ljudskih šol, udje trgov. in obrtniške zbornice, trgovskega in obrtnega stanu in mnogobrojno odlično občinstvo.

Gospod dvorni svétnik je — začeni predavanje — spomnil, da obiskuje v sporazumljenji z generalnimi komisarji drugih držav posamezne kraje Avstrije iz tega